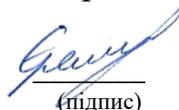

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та публічного управління (№601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Олег ЄРЕМЕЄВ
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«29» серпня 2025 р.

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Економіка ІТ-проектів
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 12 «Інформаційні технології»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 126 «Інформаційні системи та технології»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Штучний інтелект та інформаційні системи»
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025

Харків – 2025 р.

Розробник: Купріянова В.С., доц. каф. 601, к.е.н., доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки та публічного управління

(назва кафедри)

Протокол №1 від «29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри 601,

д. н. держ. упр., професор
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Вероніка КОВАЛЬЧУК
(ім'я та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

_____

(підпис)

Артем ДРАГУН
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Купріянова Валентина Сергіївна

Посада: доцент кафедри економіки та публічного управління

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Перелік дисциплін, які викладає:

- Економіка та управління ІТ-проєктами
- Економіка стартап проєктів
- Економічні основи розроблення стартап проєктів
- Економіка та маркетинг стартап проєктів

Напрями наукових досліджень:

економіко-теоретичні та соціально-економічні аспекти господарського механізму, державна підтримка розвитку вітчизняних високотехнологічних галузей, сучасний стан та перспективи розвитку ІТ-індустрії України

Контактна інформація:

е-mail: y.kupriyanova@khai.edu

тел. +38 050 137 85 62 (телеграм)

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна
Семестр	5,7 семестр
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<i>денна</i> : 2,5 кредитів ЄКТС / 75 годин (48 аудиторних, з яких: лекції – 24, практичні – 16; СРЗ – 35)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні заняття, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – залік
Пререквізити	-
Кореквізити	-

3. Мета та завдання навчальної дисципліни, переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета вивчення: дати необхідні знання про економічну діяльність підприємства у галузі інформаційних систем та технологій, про методи розрахунку собівартості, оцінювання економічної ефективності впровадження від розроблення інвестиційних проєктів, складання бізнес-плану для власного проєкту та аналізування беззбитковості впровадження проєкту.

Завдання: формування сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань економіки підприємства у галузі інформаційних систем та технологій, а також практичних навичок аналізу та планування показників економічної діяльності, організації бізнесу та основ менеджменту.

Компетентності, які набуваються:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в області інформаційних систем та технологій, або в процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, які потребують застосування теорій та методів інформаційних технологій.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності (СК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

СК5. Здатність оцінювати та враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні фактори на всіх етапах життєвого циклу інфокомунікаційних систем.

СК9. Здатність розробляти бізнес-рішення та оцінювати нові технологічні пропозиції.

СК14. Здатність формувати нові конкурентоспроможні ідеї й реалізовувати їх у проєктах (стартапах).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Застосовувати знання фундаментальних і природничих наук, системного аналізу та технологій моделювання, стандартних алгоритмів та дискретного аналізу при розв'язанні задач проектування і використання інформаційних систем та технологій.

ПРН10. Розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки та існуючих державних і закордонних стандартів під час формування технічних завдань та рішень.

ПРН11. Демонструвати вміння розробляти техніко-економічне обґрунтування розроблення інформаційних систем та технологій та вміти оцінювати економічну ефективність їх впровадження.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль1

Змістовний модуль 1. Ресурсне забезпечення ІТ-підприємства.

Тема1. Вступ до дисципліни «Економіка ІТ-проектів»

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Характеристики господарської діяльності як основи економічного життя суспільства. Розвиток підприємств у галузі інформаційних систем та технологій України: виклики та можливості. Предмет і завдання дисципліни «Економіка ІТ-проектів». Роль курсу в організаційно-економічній підготовці фахівця.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Розвиток підприємств у галузі інформаційних систем та технологій України: виклики та можливості.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції. Формування питань до викладача зконцептуальних основ розвитку ІТ-ринку в Україні. Вивчення термінів та визначень.

Тема 2. Підприємство як основний суб'єкт господарювання. Структура і управління підприємствами.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Поняття ІТ-підприємства як організаційно відділеної й економічно самостійної первинної ланки виробничої сфери. Місія й мети підприємства. Головні напрямки діяльності підприємства.

Класифікація підприємств. Фактори формування й зміни виробничої структури підприємства. Загальна структура підприємства. Управління ІТ-підприємствами.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Фактори формування й зміни виробничої структури підприємства. Загальна структура ІТ-підприємства. Управління ІТ-підприємствами.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень

Тема 3. Основний капітал. Основні виробничі засоби ІТ-компаній. Знос і амортизація. Нематеріальні активи.

Форма занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Основний капітал. Матеріальні активи як сукупність виробничих засобів і іншого майна ІТ-компаній. Первісна, переоцінена, залишкова та ліквідаційна вартість основних засобів. Класифікація основних засобів за ознакою функціонального призначення й участі у виробничих процесах. Показники використання основних засобів та напрями їх поліпшення.

Знос та амортизація основних засобів. Норми амортизаційних відрахувань. Нематеріальні ресурси: інформаційні технології, програмні продукти та інші нематеріальні ресурси. Методи оцінювання нематеріальних активів та їх амортизація.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичних занять:

Основні виробничі засоби. Первісна, переоцінена, залишкова та ліквідаційна вартість основних засобів. Показники використання основних засобів та напрями їх поліпшення. Амортизація основних засобів. Методи оцінювання нематеріальних активів та їх амортизація.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять. Оформлення матеріалів практичних робіт. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 4. Виробничі потужності ІТ-компанії.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Загальна характеристика, види й фактори формування виробничої потужності ІТ-компанії. Основні методичні принципи розрахунку виробничої потужності. Показники й шляхи підвищення рівня використання виробничих потужностей.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Основні методичні принципи розрахунку виробничої потужності.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 5. Оборотний капітал. Оборотні засоби ІТ-компанії.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Сутнісна характеристика оборотних засобів, матеріальний склад та структура. Виділення оборотних коштів, які обслуговують сфери виробництва й обороту. Джерела формування оборотних коштів. Нормування оборотних засобів. Показники використання оборотних засобів та шляхи їх поліпшення.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Джерела формування оборотних коштів. Показники використання оборотних засобів та шляхи їх поліпшення.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Оформлення матеріалів практичних робіт. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 6. Планування й регулювання господарської діяльності ІТ-компанії.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Загальна характеристика продукції, її класифікація й вимірники: валова, товарна, чиста й реалізована продукція. Схема формування виробничої програми ІТ-компанії та її ресурсного забезпечення.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Схема формування виробничої програми ІТ-підприємства та її ресурсного забезпечення.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 7. Персонал ІТ-компанії, продуктивність праці.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Поняття персоналу в контексті трудових ресурсів, кадрів. Категорії персоналу ІТ-компанії. Особливості структури персоналу різних компаній і організації різних типів, розмірів і форм власності. Визначення чисельності працівників керування, фахівців і службовців ІТ-компанії.

Продуктивність праці як економічна категорія. Методичні підходи до розрахунку продуктивності праці.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Продуктивність праці як економічна категорія. Методичні підходи до розрахунку продуктивності праці.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 8. Оплата праці. Особливості оплати праці в ІТ-компаніях.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Поняття оплати праці. Форми й системи оплати праці і їхня реалізація. Розрахунки трудомісткості робіт ІТ-проєкту: модель КОМОСТ; метод прямого рахунку; метод структурних коефіцієнтів. Особливості оплати праці в ІТ-компаніях.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Форми й системи оплати праці і їхня реалізація. Розрахунки трудомісткості робіт ІТ-проєкту: модель КОМОСТ; метод прямого рахунку; метод структурних коефіцієнтів. Особливості оплати праці в ІТ-компаніях.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції. Оформлення матеріалів практичних робіт. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень. Підготовка до написання модульної роботи.

Модульний контроль 1

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

Змістовний модуль 2. Економічні показники господарської діяльності ІТ-компанії. Управління проєктами. Ефективність ІТ-проєкту.

Тема 9. Собівартість.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Витрати і собівартість програмних систем. Способи розрахунку витрат за статтями калькуляції та економічними елементами. Показники планування собівартості. Основні техніко-економічні фактори зниження собівартості продукції. Аналізовані показники собівартості. Графік беззбитковості. Розробка бюджету ІТ-проєкту. Роялті. Об'єкт інтелектуальної власності.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Способи розрахунку витрат за статтями калькуляції та економічними елементами. Аналізовані показники собівартості. Графік беззбитковості. Розробка бюджету ІТ-проєкту.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Оформлення матеріалів практичних робіт. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 10. Ціна та ціноутворення.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Ціна і ціноутворення продукції. Функції цін, види та їх структурні елементи. Особливості ціноутворення в українських ІТ-компаніях. Ціноутворення на різних ринках збуту: характеристика типів збуту та їх особливостей. Управління вартістю ІТ-проєкту та його основні процеси. Вартісна оцінка.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Особливості ціноутворення в українських ІТ-продукту. Управління вартістю ІТ-проєкту та його основні процеси. Вартісна оцінка.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 11. Фінансово-економічні результати і ефективність ІТ-проєкту. Розрахунок економічної ефективності.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Прибуток і дохід як основні показники фінансових результатів діяльності ІТ-компанії. Загальна характеристика рентабельності інвестованих ресурсів, обчислення рентабельності. Особливості розрахунків економічної ефективності використання програмних систем.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Прибуток і дохід як основні показники фінансових результатів діяльності ІТ-підприємства. Рентабельність як відносний показник ефективності діяльності підприємства. Особливості розрахунків економічної ефективності використання програмних продуктів.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Оформлення матеріалів практичних робіт. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 12. Маркетинг і його об'єктивна необхідність в організації, плануванні й розвитку ІТ-компанії.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Маркетинг і його об'єктивна необхідність в організації, плануванні й розвитку ІТ-компанії. Функції й принципи маркетингу, організація їхнього виконання. Мета маркетингу, стратегія й тактика їхнього досягнення.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Функції й принципи маркетингу, організація їхнього виконання в ІТ-компанії.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 13. Бізнес-планування ІТ-проєкту.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Значення й сутність бізнес-планування. Обсяги й наповнення специфічних розділів бізнес-плану: характеристика нової продукції, оцінка ринку збуту продукції на основі маркетингових досліджень, план виробництва продукції, організаційний план, фінансова стратегія й фінансовий план, оцінка ризиків і їхнє попередження.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Обсяги й наповнення специфічних розділів бізнес-плану: характеристика нової продукції, оцінка ринку збуту продукції на основі маркетингових досліджень, план виробництва продукції, організаційний план, фінансова стратегія й фінансовий план.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 14. Інвестиційна діяльність ІТ-підприємства.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Сутність, характеристика інвестицій як найважливішого фінансового ресурсу. Джерела формування інвестицій. Ефективність інвестицій. Методи оцінки інвестиційних проєктів.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Джерела формування інвестицій.

Ефективність інвестицій. Методи оцінки інвестиційних проєктів.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Оформлення матеріалів практичних робіт. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 15. Управління ІТ-проектами.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Загальні поняття і класифікація проєктів. Структури управління проєктами. Планування проєкту. Діаграма Ганта. Ієрархічна структура робіт. Стандарти управління проєктами. Корпоративна система управління проєктами.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Планування проєкту. Діаграма Ганта. Ієрархічна структура робіт. Стандарти управління проєктами.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень.

Тема 16. Життєвий цикл ІТ-проєкту. Ефективність ІТ-проєкту.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Питання для розгляду:

Життєвий цикл ІТ-проєкту: проєктування, розробка, тестування, впровадження, обслуговування. Моделі життєвого циклу проєкту.

Управління людськими ресурсами, якістю, змінами та конфліктами. Розробка концепції ІТ-проєкту. Показники ефективності проєкту.

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Тема практичного заняття:

Моделі життєвого циклу проєкту. Розробка концепції ІТ-проєкту.

Самостійна робота:

Опрацювання матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття. Формування питань до викладача. Вивчення термінів та визначень. Підготовка до написання модульної роботи.

Модульний контроль 2

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання – немає.

6. Методи навчання

Лекції з елементами інтерактиву (пояснення з використанням презентацій, прикладів задач, міні-опитувань).

Практичні заняття – передбачає відповіді на теоретичні питання та розв’язання задач.

Проектно-орієнтоване навчання – виконання невеликих практичних проєктів, спрямованих на закріплення знань.

Робота в малих групах – колективний аналіз економічних задач, обговорення рішень.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Використання системи онлайн-тестування.

Самостійна робота – індивідуальні завдання, робота з електронними матеріалами та онлайн-курсами.

Консультації – індивідуальні та групові (очно або онлайн) для підтримки та корекції навчального процесу.

7. Методи контролю

Поточний контроль: теоретичне опитування й розв’язання практичних завдань.

Модульний контроль: складання модульного контролю;

Підсумковий контроль: залік.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
1. Активність під час аудиторної роботи	0...1	6	0...6
2. Виконання і захист практичних робіт	0...5	6	0...30
3. Модульний контроль	0...14	1	0...14
Змістовний модуль 2			
1. Активність під час аудиторної роботи	0...1	6	0...6
2. Виконання і захист практичних робіт	0...5	6	0...30
3. Модульний контроль	0...15	1	0...14
4. Виконання та захист індивідуального завдання	-	-	-
Всього за дисципліни			0...100

Допуском до семестрового контролю є отримання позитивної оцінки з 2-х модулів і практичних робіт.

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового заліку здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з двох теоретичних питань і одного практичного(задача). Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання 30 балів, практичне – 40балів,що складаєвсумі 100 балів.

Таблиця 8.3 – Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційний залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Критерії оцінювання роботи здобувача освіти протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань і умінь для забезпечення програмних результатів навчання. Написати дві модульні роботи. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Добре (75-89) – мати знання, уміння й навички для забезпечення програмних результатів навчання. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи та домашні завдання. Написати дві модульні роботи. Додатково до вимог, які визначено для отримання задовільної оцінки: вміти самостійно давати характеристику капіталу підприємства, трудовим ресурсам, витратам, рентабельності. Показати вміння виконувати та захищати всі практичні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах.

Відмінно (90-100) – мати знання, уміння й навички, що дадуть змогу самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь-які питання щодо дисципліни. Написати дві модульні роботи, здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми дисципліни та вміти застосовувати їх.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття

мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

Дистанційний курс дисципліни розроблено у системі дистанційного навчання Mentor, яку впроваджено в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут», доступ до курсу за посиланням: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4232>

1. Жихор О. Б., Шостак І. В., Купріянова В. С., Пудовкіна Л. Ф. Комплекс розрахунків з обґрунтування економічної частини дипломних робіт, спрямованих на розроблення програмних продуктів: метод. реком. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського "ХАІ", 2019.– 40с.

2. Павленко, Т.Ю. Розрахунок економічних показників ІТ-підприємства: навч. посіб. / Т.Ю. Павленко, Я.В. Сафронов, Д.А. Купріянов та ін. – Харків: ХАІ, 2017. – 24с.

3. Купріянова, В.С., Павленко, Т.Ю. Методичні рекомендації до виконання економічного розділу за спеціальностями 123,125: метод. реком. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського "ХАІ", 2021.– 36с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Лазебник, Л. Л. Економіка підприємства : підруч. / Л. Л. Лазебник, В. В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарева. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – 426 с.
2. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л. Л. та проф. Кривов'язюка І. В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. – 620 с.
3. Принчутський В. І. Економіка підприємства: навч. посіб. / В. І. Принчутський, Е. Т. Карапетен, Б. В. Погріщук. – Київ: Центр навчальної літератури, 2020. – 304 с.
4. Моделювання бізнес-процесів та управління ІТ-проектами : навчальний посібник [Електронний ресурс] / Є. М. Крижановський, А.Р. Яцолт, С.О. Жуков, О. М. Козачко – Вінниця : ВНТУ, 2018. – (PDF, 91 с.)
5. Основи управління ІТ проектами [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 122 «Комп'ютерні науки»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В. О. Кузьмініх, Р. А. Тараненко. – Київ : КПІ, 2019. – 75 с.

Допоміжна

6. Купріянова В.С. Аналіз і перспективи розвитку підприємницького аутсорсингу ІТ-галузі України / В. С. Купріянова, Г. М. Шведова // Науковий економічний журнал «Підприємництво та інновації» – Вип.12.2020. – С. 59-63. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/12.10>.

12. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про акціонерні товариства»: Відомості Верховної Ради України. – К.: редакція від 01.01.2025. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
2. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»: Відомості Верховної Ради України. – К.: редакція від 03.09.2024. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
3. Закон України «Про господарські товариства»: Відомості Верховної Ради України. – К.: редакція від 31.03.2023. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
4. Закон України «Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю»: Відомості Верховної Ради України. – К.: редакція від 08.03.2024. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
5. Закон України «Про інвестиційну діяльність»: Відомості Верховної Ради України. – К.: редакція від 10.10.2022. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
6. Закон України «Про ціни і ціноутворення»: Відомості Верховної Ради України. – К.: редакція від 01.07.2024. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).

7. Кодекс законів про працю України: Відомості Верховної Ради України. – К.: редакція від 01.01.2025. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
8. Податковий кодекс України: Відомості Верховної Ради України. – К.: редакція від 21.01.2025. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
9. Цивільний кодекс України: Відомості Верховної Ради України. – К.: редакція від 10.01.2025. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (зі змінами та доповненнями). – К.: редакція від 03.01.2024. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» (зі змінами та доповненнями). – К.: редакція від 29.07.2022. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» (зі змінами та доповненнями). – К.: редакція від 01.01.2023. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» (зі змінами та доповненнями). – К.: редакція від 03.11.2020. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (зі змінами та доповненнями). – К.: редакція від 03.11.2020. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 15.08.2025).